

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Élelet előtt a Reinitz-pör (Részletes tudósítás az 5-ik oldalon)

A beteg vasút

A tudós professzorok összeülnek és nagyon komoly konzíliumot tartanak a beteg felett. A professzorok ezuttal Románia összes vasúti szakértőit, a beteg pedig Románia egész vasúti rendszere. Ez a betegség nem mai keletű. — Ugyszólván már születése alkalmával magával hozta a betegség csiréit a legnagyobbodott C. F. R., amely a legnagyobb erőszakkal sem tudott egeget tenni a forgalom igényeinek. — Megkíséreltek minden lehetőt, majdnem minden esztendőben kétszer átszervezték a vasutat, kicserélték az alkalmazottakat, nagyobbították a vasúti parkot, fölépítették a hálózatot és horribilis módon ugrásszerűen emelték a tarifát. Mindez nem használ. A legutóbbi kimutatás szerint kiderült, hogy a C. F. R. félévi mérlege a felémelt vasúti jegyek ellenére is készítő deficitel végződött. A vasúti jegyek emelésének az lett a következménye, hogy európai viszonylatban aránylag Romániában legdrágább a vasut és legkisebb a forgalom.

Most már a helyzet tarthatatlanná vált. Az összes vasúti szakértők összeültek Bukarestben és előkészítették a vasut teljes reorganizálásának tervét. Január 1-ére egészen új rendszert akarnak felépíteni, alapjában véve megváltoztatják a C. F. R. igazgatásának rendjét és arra törekednek, hogy a hibákat orvosolják.

Ez az igyekvés mindenestre elismerés méltó. Sajnos azonban, a mulak tapasztalatai után a közönség nem sokat remélhet tőle. Mert a kiszivárgott hírek szerint most sincs másról szó, mint arról, hogy decentralizálják a vasúti igazgatóságokat, felosztják a jelenlegi igazgatóságokat és a lehetőség szerint, „lépítik”

a központi vasúti tisztviselőket.

Nem hisszük, hogy ezzel jobb lesz a vasut. Nem hisszük, hogy ezzel pontosabban közlekednek a vonat, csökkenne a vasúti balesetek száma, olcsóbb lenne a menetjegy, kevesebbe kerülne a szállítás, a pályatestek megjavulnának és a közlekedő vonatok száma megszorodnék.

Nem hisszük, mert egészen őszintén szólva a vasut betegségében nem egy elszigetelt és más jelenségekkel összefüggésben sem álló bajt látunk. A vasut megjavításához ugyanaz az orvosság volna szükséges, mint az igazságszolgáltatás, a közigazgatás meggyógyításához. Ugyanazok az eszközök volnának szükségesek, amelyek egyedül biztosítanák a gazdasági élet konszolidációját is. Mert bármiképpen is látnak a vasut igazgatóságok büroiban a helyzetet, mi, akik az életet ismerjük, nagyon jól tudjuk, hogy minden kísérletzés hiába való, míg egy általános konszolidáció kezdetét nem veszi.

Az egyetlen orvosság, mely minden bajt megszüntethetne — a pénz. Új tőke, hatalmas összegű befektetés az egyetlen módszer, amellyel a szanálás munkáját el lehetne kezdeni. Pénzt kívülről kell hozni. Külföldi kölcsön az, ami nélkül gondolni sem lehet semmiféle reformra.

A külföldi kölcsön azonban nem is volt és — úgy látszik — nem is lesz. Vintila Bratianu nyilatkozata után erre nem is lehet számítani. A helyzet éppen ezért nagyon súlyosra fordul. A vasutnál kezdődik a baj és ki tudja, hol fog végződni? Átszervezhetik, felépíthetik és leépíthetik a vasutat, annyiszor, ahányszor akarják. Felállíthatnak új forgalmi felügyelőségeket és elto-

rólhatik a régiókat. Mindez csak számtani és geometriai művelet, az igazi szanálás azonban el sem képzelhető újabb nagyarányú befektetés nélkül. Ezt a helyzetet bizo-

nyára be fogják látni nagyon hamar az illetékes körök és nem fognak többé elzárkózni azoktól a külföldi ajánlatoktól, amelyeket most érthetetlen okokból visszautasítanak.

Döntő lépés

a magyar--jugoszláv közeledés terén Gratz Gusztáv volt magyar külügyminiszter szencziós cikke egy belgrádi lapban

Belgrádból táviratozzák:

A Vreme című lapban, amely a jugoszláv kormányhoz igen közel áll, Gratz Gusztáv volt magyar külügyminiszter, igen érdekes vezércikket írt.

Egy év telt el azóta, — mondja Gratz Gusztáv, — hogy Horthy magyar kormányzó a bíres mohácsi beszédét elmondotta, amelyet mind a két ország nagy szimpátiával fogadott. E kijelentéseknek, azonban semmiféle gyakorlati eredménye nem lett. Folytak ugyan most is a két ország között tárgyalások, azonban csak gazdasági természetű kérdésekben.

Most a gazdasági és politikai közeledéshez meg vannak a lélektani lehetőségek, úgy, hogy idővel tartós meg egyezést lehet létrehozni. A magyarok összes volt ellenségeik közül leginkább a szerbekkel szimpatizálnak és a szerbekben is meg van a szimpátia a magyarokkal szemben.

A közeledésnek megvannak a gazdasági előfeltételei, mert Szerbia mindig Magyarországon szerezte be szükségleteit, másrésztől Magyarország tengeri kijárója Jugoszlávián vezet keresztül.

Megvagyok győződve, — mondja Gratz, — hogy ez a közeledés fontos állomása lehet a közép-európai államok közötti érdekellentétek kiegyenlítésének. Jugoszlávia így történelmi szolgálatot tehet Európának. Hogy a közeledés mikor sikerül, az Isten kezében van és minden jóslás ellenkezik a reális politikával. Az ellentétek kiélesítése, mindkét országra veszélyes lehet, mert játékszerre válhatnak bizonyos nagyhatalmu törekvések kezében. Ezt pedig mind a két ország kerülni óhajtja.

Elsüllyedt egy hajó négyszáz utassal

Sanghaiból jelentik: A „Gentoku-Maru” nevű motoros-hajó négyszáz kinaival elsüllyedt. Százhusz utast felvett egy amerikai hajó, a többiek belefulltak a vízbe. Eddig százötvenkilenc holttestet fogták ki, a többiek eltűntek.

Okvetlen vegyen részt az Estilap sorsolásán

Ez a lap a harmadik sorsolási szám.

Százan nyernek.

Mindenki egy elsőrangú szerkesztői valódi svájci ébresztő órát ön is nyerni fog.

Egy margittai orvos megnyugtató eredményeket ért el a gyermekbénulás kezelésében

— Az orvos levele az Estilaphoz —

Néhány nappal ezelőtt a „Nagyvárad Estilap” munkatársa beszélgetett Nagyvárad európai híru gyermekorvosával, (akinek finom izlése nem engedi, hogy nevét a lapokban szellőztesse) a gyermekbénulás járványáról. A beszámoló a melyet munkatársunk erről a beszélgetésről írt, széles körökben feltűnést keltett. Ezzel kapcsolatban, egy margittai orvos ma a következő megjegyzéseket küldi nekünk:

Tekintetes Szerkesztő ur!

B. lapja folyó évi szeptember hó 17-iki számában megszólalt, tott egy európai híru nagyvárad gyermekorvost a gyermekbénulás járványra vonatkozólag, kinek az általam is nagyrabecsült s minden tekintetben csodált véleményét magamévá teszem; mert tudommal — (véleményemet 42 éves praxisra alapítva) — a poliomyelitis nálunk, mondhatni, szörvénnyosan, állandóan előfordul s nem olyan ijesztően végzetes kimenetelű, hogy miatta félre kellene verni a vészharangokat.

Ennek bizonyítására felhozom az általam mélyen tisztelt kartárs ur által hivatott Margitta vidékén fellépett poliomyelitis járványt, mely 1918-ban dühöngött s mint akkori margittai gyakorlóorvos 23 esetet volt alkalmam észlelni, melyek közül öt poliomyelitis volt. Az akkori járvány alkalmával összesen 28 eset került orvosi gyógykezelés alá, melyek közül két eset volt halálos kimenetelű.

25 teljesen meggyógyult, minden utóbaj hátramaradása nélkül;

míg egy két éves fiu gyermeknél kétoldali hűdés maradt fenn, úgy az alsó, mint felső végtagokban. Ehez általános merevség s később epilepsia csatlakozott, mely 4 éves korában hallálal végződött. Mint ebből kitűnik, a köztudomásra jutott és

orvosi gyógykezelésben részesült 28 eset közül 3 végződött halállal, ami körülbelül 10 százaléknak felel meg.

Ennek egy figyelemre sem méltatott nyári gyermek hasmenés is több áldozatot szed. Kár tehát kétségbe esni s az egész világot alarmirozni!

Hogy mennyire nem kétségbe-ejtő s reménytelen a gyermekbénulás kimenetete, annak illusztrálására felhozok — a sok közül — egy esetet, melyhez a fentemlített gyermekorvos kolléga urat kértem ki Margittára konzultálás végett 1896-ban. Az eset igen súlyos volt kétségbeesítő tünetekkel.

De az idejében s helyesen alkalmazott gyógymód követ. kezében a beteg nemcsak, hogy meggyógyult, de semmi nyomot sem hagyott s az il-

lető most 36 éves s a budapesti műegyetem nagytehetségű magántanára.

Ugy ennek, valamint a többi általam kezelt gyermekbénulásnál azt tapasztaltam, hogy ha

kellő időben kerültek gyógykezelés alá, akkor még az igen súlyos tünetekkel

járó esetek is szépen gyógyultak. Ha maradtak vissza bénulások, görcsök, vagy más tünetek, azok rövidebb-hosszabb kúrtató kezelés mellett javultak s egészen is rendbejöhettek. Fő dolog az orvosi beavatkozás, a betegség legkezdetén.

Vasárnap délben nyílik meg Nagyváradon az országos mérnökkongresszus

A romániai mérnökök hetedik országos kongresszusa, — mint az Estilap már megírta — szeptember 25-én kezdődik meg Nagyváradon. A rendezőbizottság már minden előkészületet megírt, hogy az ország különböző városából ideérkező több, mint háromszáz mérnököt illő módon fogadhassa.

Az országos mérnökszövetség bukaresti központja ma délelőtt udvarias hangú átiratban üdvözölte a város polgármesterét a vasárnap megnyíló kongresszus alkalmából, egyben közölte, hogy örömmel

veszi dr. Egy Gergelynek azt az elhatározását, hogy ő maga a fogadtatás előkészítésében szintén tevékeny részt vesz. — Különben a központi szövetség értesítése szerint a mérnökkongresszus tagjai vasárnap reggel külön vonaton érkeznek Nagyváradra.

A diszkozyulást a Városháza nagytermében vasárnap délben nyitják meg.

A kongresszus három napon keresztül fog ülésezni, majd az összes résztvevők kirándulást tesznek Szatmár, Nagybánya és Felsőbánya festői vidékére.

Itélt a törvényszék a Belényes város és a görög katolikus püspökség közötti kártérítési pörben

Megírtuk annak idején, hogy Belényes város négy és fél millió kártérítési pört indított a görög katolikus püspökség ellen. Ugyanis a püspökség a Belényes város ré-

szére kisajátított erdőterületen fatermelést folytatott. Belényes város viszont a kitermelt fa értékének megtérítését követelte.

A püspökséget a törvényszék előtt dr. Bleda László képviselte, aki a tárgyaláson kifejtette, hogy

a püspökségnek mindaddig jogában áll az erdőterületet használni, amíg az állam a kisajátított területért járó összeget ki nem fizeti.

A törvényszék ezek után a püspökség földhasználati jogát beigazoltnak találta és elutasította Belényes város kérését.

Női és férfi divatkalap
ujdonságaink
gyári árban

Szántay-nál
Str. Rimanóczy-utca
Alakítások, javítások
gyárilag 3926

Razzia a váradi bérkocsistandokon

Tegnap este egészen szokatlant razzia rendeztek Nagyváradon. A rendőrség ugyanis bizalmas uton arról értesült, hogy Váradon, különösen az éjszakai órákban olyan bérkocsissegédek ülnek a bakon, akiknek egyáltalán nincs hajtási igazolványuk.

Horváth rendőrigazgató, amikor ezekről a visszaélésekről értesült, utasítást adott a kerületi rendőrkapitányságoknak egy meglepetésszerű razzia.

Tegnap este aztán rendőrtisztok, detektívek és rendőrök vették körül a bérkocsistandokat. A rendőri ellenőrzés nem várt eredménnyel járt és több standon találtak olyan bérkocsissegédet, akit a kocsi gazdája egyáltalán nem jelentett be. A megtartott tárgyalás során a kocsik tulajdonosait a rendőrbírószág szigorúan megbüntette.

Jón. HARRY LIEDTKE Jón.
jubiláris filmje

A hintáslány

Tulhalmozott raktár folytán

**zongorák
pianinok**

hallatlan olcsó árban
és kölcsönbe is

kaphatók 3028

Sternberg-nél

Bul. Regele Ferdinand 14.

Intézeti fehérneműek

glot kötények, gallérok legolcsóbban beszerezhetők

IRIS áruház 3576

Sas-palota, volt Sas kávéház bejárat.

Mozgósínházak műsora

Heyman-szinkör

Ma 5, 7 és 9 órákor

PREMIER!

Jazz királya

(A mai élet szimfóniája)

Kacagató vígjáték

Szenzációs kiállítás

Jón HARRY LIEDTKE Jón.
jubiláris filmje

HINTÁSLÁNY

Atlantic nyári mozgó

Ma, szerdán 5, 7 és 9 órákor
utoljára

Az asszonyok Golgothája

Hatalmas dráma 7 felvonásban

Főszerepekben:

Az orvos Harry Liedtke
Az ügyész Conrad Veidt
Az idióta Werner Krauss
A tanítónő Maly Delschaft

Mérsékelt helyárak

Holnap, csütörtökön
Nézzük meg a Niagarát, édes
Várkonyi Mihály és Agnes Ayres

Jón! Pénteken először
A színpadon ma az Apollóban

REGGELI POSTA

SZOPÓKA NÉLKÜL SPECIAL

Bocsánatot kérek, hogy világrengető események és izgalmak szenzációs forgatagában egy egészen szubjektív természetű és kicsinyes panasszal vonom magamra az olvasó figyelmét. Mert ugyebár az egyáltalában nem látszik fontos és lényeges sérelemnek, hogy szopóka nélküli Special napok óta nem kapható Nagyváradon. Aki nem tudná, annak elárulom, hogy a szopóka nélküli Special az RMS-nek egy cigarettafajtája, amely éppen olyan rossz és élvezhetetlen és drága, mint minden más román cigaretta. A közönség szeszélye azonban kiszámíthatatlan. Vagyunk egynehányan, akiket az RMS rákényszerített erre a káros szenvedélyre, megszoktuk ezt a cigarettafajtát és nehezen tudunk róla lemondani.

Cigarettázni kétségtelenül nem állampolgári kötelezettség. És az állam tekintélyén egy csepp csorba sem esik azzal, ha bizonyos fajta-cigarettákat nem gyárt, vagy ha máról holnapra egészen egyszerűen beszüntetik a dohány-árutitást. Lehet, hogy ezzel az állampolgárok javát akarják szolgálni. Le akarnak szoktatni bennünket egy káros, költséges, kiálthatatlan és különös szenvedélyről.

Valahogy azonban mégis így érezzük, hogy a szopóka nélküli Special többszörös problémát jelent a mi számunkra. Az állam ugyanis fentartotta magának azt a jogot, hogy trafikkal ő lásson el bennünket és csakis azt a dohányt szivjuk, amelyet az RMS mér ki. Az állam, amikor cigarettát árul, egyszerű kereskedelmi üzletet folytat, amelyből ő az adó és mi, szerencsétlen nikotinisták, vagyunk a vevők. A kereskedelmi forgalom általános szabályai szerint, tehát arra kellene törekedni, hogy pénzünkért igyeinket kielégítse és arra csábítson bennünket, hogy szenvedélyünket kihasználva, fokozzuk bevételeit.

Az RMS azonban korántsem úgy viselkedik velünk szemben, mintahogy ez egy jó kereskedőhöz illik. Amikor arról van szó, hogy cigarettát eladjon, valóságai díktál, különösen itt Nagyváradon, ahol elárassza a várost „bovilkal” penészes és élvezhetetlen árukkal, melyeket, más rakományokból már kisértettek. Mint kereskedő tehát a legrosszabbul szolgál ki bennünket. Ha pedig mi úgy akarunk segíteni magunkon, hogy más gyártmányokkal kisértetjük, az RMS egyszerre hatósági fogát ölt magára, razziaikat tart, letartóztat, büntet és elköpözt, sőt talán államellenes dolognak tartja, ha nem rontjuk tudónkat az ő kisértetett áruival.

A szopóka nélküli Special azért nevezetes, mert azt a közönség egy része már megszokta és most egyszerre ebben a városban minden indoklás nélkül elvonták tőlünk. Mintha az RMS megint hatalmát akarná demonstrálni, megmutatja nekünk, hogy csak olyan cigarettát szabad szivni, ami neki tetszik. Így volt ez, minden más cigaretta fajtával is, amellyel lassankint megbarátkoztunk. Mert nem igaz az, hogy egész Romániában rossz a cigaretta, hanem csak itt Váradon részesülünk mostoha elbánásban.

Furcsa és szomorú helyzetünk van nekünk az állami monopóliummal szemben. Minden egyes alkalommal kiderül, hogy jogai csak neki vannak és az összes kötelezettségek reánk hárulnak. Ez nemcsak szopóka nélküli specialitásnál van így, hanem így van ez a vasutnál, a postánál, a telefonnál és számos más intézménynél. Meg kell elégednünk azzal, amit kegyelemből juttatnak nekünk és kénytelenek vagyunk belenyugodni. Mert nemcsak, hogy nem szabad,

de nem is áll módunkban a magunk számára külön közlekedési eszközöket építeni, postát szervezni, telefonokat bevezetni, vagy dohánygyárakat berendezni. A szopóka nélküli Special így válik lassankint szomorú és jellegzetes szimbólummá. Nagyon ideje volna, hogy a szopókanélküli Special problémáját gondolkodjanak azok is, akik legtöbbször hangoztatják az állam presztizsét és minden kritikát igazságtalan támadásnak minősítenek.

Biharpüspökiben letartóztattak egy kolozsvári borbélyt, aki nagy összegű lejt és más valutát akart kivinni

Kedden délután a bukaresti expresszrel igyekezett Magyarország felé Musa Gyula kolozsvári fodrászmester. Biharpüspökiben a vámvizsgálat befejezése után, a vonat már indulóban volt, amikor Stăuculescu határrendőrkapitány két detektív kíséretében felszállt a vonatra és harsány hangon szólította fel az utasokat, amennyiben elválni valójuk van, jelentkezzenek. A felszólításra senki sem jelentkezett, mire a kapitány odalépett a fodrászmesterhez és felszólította, hogy

motozás céljából szálljon le a vonatról. Musat bekísérték a vámkirodeltség irodájába, ahol alaposan megmotozták és ez alkalommal 67.000 lej készpénzt, 78 dollárt, 230 osztrák schillinget és az engedélyezett tízezer lejt megkezdő pengőt találtak nála. A fodrászmestert, aki azzal védekezett, hogy a valutát külföldön tanulólánya részére vitte, őrizetbe vették, a nála talált összeget elkobozták és megindították ellene az eljárást.

HEYMAN SZINKÖR

Mától kezdődőleg
5 és 7 órákor

A jazz királya

Kacagató vigjáték

Balázs Ödön

Románia többszörös vívóbajnoka hirtelen megbetegedett.

A kezelőorvosok szerint aggodalomra nincs ok

— Saját tudósítónktól —

Vasárnap délután még meghitt baráti körben szórakozott a mindig snájdig, elegáns és kedves Balázs Ödön, — s tegnap már arról beszéltek az egész városban, hogy a vívósportnak ez az igazán markáns alakja, akinek nevéhez több ragyogó győzelem fűződik és aki a legutóbbi lengyel-román vívóversenyen szinte egymaga biztosította Románia győzelmét, váratlanul ágynak esett és állapota rendkívül súlyos.

A hír, amely az egész város társadalmát döbbenetes módon érintette, sajnos nagyrészt igaznak bizonyult: Balázs Ödön már két nap óta magas lázban fekszik a Pável-utcai lakásán. A nagybeteg ágya mellett éjjel-nappal ott örkődik hitvese, aki fogadja a látogatók százait, akik őszinte szeretettel érdeklődnek Balázs Ödön állapota felől.

Balázs Ödönnek egész váratlanul nagyfokú bélvérzés lépett föl, amely teljesen legyengítette a pompás fizikumú sportembert. Orvosi vélemény szerint azonban aggodalomra nincs semmi ok és bizonyosra vesszük, hogy a népszerű Balázs Ödön hamarosan visszatér barátai és sporttársai körébe.

Butorvásárlók figyelmébe!

Hálósobák, ebédlők, uriszobák, garnitúrák, konyhaberendezések, komplett lakberendezések

nagy választékban

szolid, izléses, modern, megbízható, egyszerű és művészi kivitelben

olcsó engros árban

kaphatók gyári lerakatunkban.

WALLERSTEIN FERENC UTÓDA

Nicolae Iorga (Zöldia)-utca 19. szám alatt

Heyman-szinkör

Ma szerdán este 9 és fél órákor

A bécsi operett-revü társulat és balett első előadása

A szerelem naplója

Fritz Grünbaum és Karl Farkas nagysikerű revüje 20 képben.

Pazar kiállítás!

Nagy balett!

Káprázlató toilettek!

Jegyek elővételben kaphatók a Heyman-szinkör pénztáránál

Sanatorium

Maria-Grün

bei Graz

Steiermark

Gyógy- és vízgógyintézet

minden modern komforttal és orvosi berendezéssel. — Diétás, továbbá hő- és fekvő-kurák.

Csodaszép őszi és téli üdülőhely

ideges és belsőbeteg részére.

Vezető-örvös: Dr. E. Süchl.

Kérjen képes prospektust!

Foch marsall nyilatkozik a jövő borzalmas háborujáról

**Megsemmisített városok, megölt milliók — Repülőgépek ezrei
küldik a halált a földre**

Párisi távirat jelentése szerint a Pesti Napló tudósítója beszélgetett Foch marsallal, a nagy francia hadvezérrel. A tábornagy mindenekelőtt kijelentette, hogy nem lehet komolyan leszerelésről beszélni, amíg

Németországban nincs meg az akarat a leszerelésre.

— Azt akarom mondani, hogy Németország lelkiileg

fegyverkezik. Csupán azért van leszerelt állapotban, mert kénytelen. Nyen állapotban lenni, nem pedig azért, mert szívesen teszi ezt.

— És Olaszország?

— Mussolini mértékét tart, — felelte Foch tábornagy, — amit mond, azt főként olasz használatra szánja. Az ő kardcsörtetése nem az idegen államoknak szól, hanem az ő híveinek tetszik.

A halál gépei

— Szeretnék hinni abban, — mondja a hírlapíró — hogy csak nagyon-nagyon távoli lehetősége van egy eljövendő háborúnak, azonban kénytelenek vagyunk belátni, hogy elkövetkezhet egy ilyen eset. — Honnan fog akkor kiindulni?

A tábornagy kételkedően széttárta karjait, de ebben a gesztusban benne volt az, hogy az egész világra gondol.

— Bárhonnan jöhet váratlanul.

— Milyen volna az a háború, ami husz éven belül következnék be?

— Sokkal rettenetesebb lesz, mint a legutóbbi volt.

— Nem láthatunk tisztán a jövőbe, annyi azonban bizonyos, hogy a mechanikai számításoknak óriási szerepük lesz a háború megnyerésénél. A bátor emberekre továbbra is nagy szükség lesz a hadigépek kezelésénél, azonban ez mégis inkább a gépek háborúja lesz, mint a husz háborúja.

— Hisz ön azokban a híresztelésekben, amelyek a háborús eszközök új csodálatos felfedezéséről szólnak.

— Tekintet nélkül Genre — felelte a tábornagy — nagyon jól tudjuk, hogy minden nemzet igyekszik tökéletesíteni a mérgező gázokat, amellyel biztosíthatja ellenségének tökéletes megsemmisítését. Az nagyon valószínű, hogy

rendkívüli és halálos hatású gázokat tökéletesítettek az utóbbi időben.

Majd arról beszél Foch, hogy a jövőbeli hadseregek olyan sok, különböző fegyvernemből fognak állani, amelyek mind nagy mértékben függeni fognak a többiek-től. Az a gyalogság, amit mi is, mertünk, — a katonák egy rendes puskával felszerelve, — nem fog többé létezni.

Minden úgynevezett gyalogos

katonák egy könnyű gépfegyvert fog magával vinni

és ez lesz az egyetlen védőfegyver épüget, mint most a revolver.

— A tankokat nagyon értékesnek tartom, mondja. A tüzérség további fejlődésére már nincs nagy tér. A mainál nagyobb méretű tüzérség már nem lesz nagyon értékes. Elpusztíthat esetleg távoli városokat, azonban

a háborút a hadseregek és

nem a városok elpusztításával lehet megnyerni.

Most a légiháborúról beszélt.

— Tulajdonképpen nincs megfelelő védelem az ellenséges légi támadással szemben, — mondta Foch marsall — azonban minden nemzet igyekszik ilyet találni és kétségkívül meg is fogják ezt a sikeres védelmet egyszer találni. Egyelőre azonban nincs semmi védelmi eszköz és ezért a légi haderő egyik legfontosabb attribútuma minden nemzetnek a háboruban. Azonban

nem hiszem, hogy nagy városoknak az elpusztítása befejezné a háborút.

Továbbra is a harctéren mozgó hadseregek, a hadseregek fölött aratott győzelmek, a tökéletesebb mechanikai eljárások, a jobban gyakorlott emberek melyeket jobb tisztek vezetnek, fogják eldönteni a győzelem vagy vereség kérdését. Nem lehet egy nagy nemzetet megadásra kényszeríteni azáltal, hogy elpusztítjuk városait.

A jövő nagy csatája

— Senki sem tudhatja, — folytatta a tábornagy, — hogy mit fog a legközelebbi husz év hozni. Mindenesetre szemmel látható a mechanikai eszközök nagy szaporodása. Mind ezek a dolgok a jövő háborúban döbbenetesen megszorodva fognak részt venni.

És most a tábornagy beszélt a jövő nagy csatájáról. Nehéz volt minden egyes szavát követni, azonban, amikor befejezte beszédét, megmaradt a kép: — rettenetes zavar, a melyben kevés ember kormányozza a szörnyű, halálhozó gépeket. Sok-sok ezer hatalmas ágyú szórja a bombák millióit az ellenséges hadseregbe. Pokoli robbantóerejű bombák ezek, sokkal pusztítóbb a hatásuk, mint a legutóbbi háborúban használt lövedékek. Tömegesen robbannak a mérgező gázok és a halálos gázok áthatolnak a védőálarcokon és néhány perc alatt megölik a katonákat. Más bombák olthatatlan foszforlángokat növelnek, a melyek egy félperc alatt porrá égetik az emberi testeket. — Sok száz tank, amely percenként ezer lövést ad le, ontja a halált. Gépfegyverek, könnyű,

még nem teljes a kép. A háttérben városok és falvak hosszú sora áll lángokban, meszeszohordó ágyúk és repülőgépek pusztító tüzétől.

Ezek az ismert tényezők. De képzelet. De holnap esetleg arra a borzalmas meglepetésre ébred a világ, hogy a halált a rádió is küldheti az élet szírányán; az embereket megöli a villamosáram, amit gyanútlanul a levegőben lélegzenek be, vagy ledöli őket valami láthatatlan sugár.

Az elektromos viharoknak, a mérgezett levegőnek, a pusztítás, a láng és az érc förtelmes lavinájának képéhez még hozzátartozik a szörnyű éhínség is, amely azután teljessé teszi minden élő lénynek az elpusztítását. A küzdelem zónájában, de esetleg még azon túl is.

Őszi kalapudonságok nagy választékban **Tóka** uri divatüzletében. 3477—1

Valodi Borsalino

valamint saját gyártmányú divatkalapok

naegyon olcsó árban

Heller és Deutsch

kalapgyár Nic Iorga Zöldfa-u. 21. alatti lerakatában.

Női és férfikalapok festését és alakítását vállaljuk. 3127

Átköltöztünk

a Turul Cipőüzlet helyiségébe
Sas-palota

Árainkat mélyen leszállítottuk

Deutsch Posztóáruház

Berendezés eladó

3922

Helyiség kiadó

**Nyakkendő a legszebb kivitelben,
legolcsóbb árban**

3865

Nyakkendőáruház (Musikával szemben)

MEGNYILT!

MEGNYILT!

BERMANN új fehérnemű áruhaza
Sas-passage, Róth-féle csipkeáruház helyiségében.
Óriási választék! Eddig nem létezett olcsó árak!

ITÉLET ELŐTT A REINITZ-PÖR...

A reszegepiskolti vasúti ör leánya és az érmihályfalvi vendéglősné felismerik Reinitzt

Vörös vagy fekete szakáll? — Reinitz jó ember volt — mondja egy tanu

(Az Estilap kiküldött tudósítójának telefonjelentése.)

... Ez már nem a régi Reinitz többé, nem az a fölényes, okos, ravasz, majdnem azt mondhatni: kedélyes ember, aki volt két és fél éve, amikor először állt szatmári bírái előtt, hogy Grosz Herman életéért feleljen. Ez az ember, akire az életfogytiglani egyház borzalmas szériája vár, egy szegény groteszk Sámson: csak épen nem a hájában, hanem hires szakállában volt az ereje, fölénye akkor is, amikor a legszörnyűbb vádak mázsás súllyal zuhantak rá. Ma már nem higgadt, nem körültekintő. Reinitz, legfeljebb az maradt meg régi fölényéből, hogy szeret harmadik személyben beszélni önmagáról:

— Reinitznak stuccolt, ápoit fekete szakállja volt! — mondja fellobbanó önérzettel, amikor a borzalmasan misztikus vörösszakállas emberről — Reinitz szerint: az igazi gyilkosról — beszélnek, a tárgyalásvezető, meg a tanuk. — Csak néha tör ki szatirája, önmagát sem kiméli ilyenkor. Amikor dr Erdős Ferenc tanácselnök Reinitz csempészéseiről és társairól beszél, a vádlott arca kicsit — talán rajdaltan is, de nem minden önguny nélkül felderül és ki-mondja:

— Kérem, nagyságos elnök úr, ezek az emberek mind láncosok voltak, mindig mindenféle tréfi üzleten törték a fejüket! Ezek voltak az én üzlettársaim!

Egyébként a kedd esti tárgyalásnak is megvoltak a maga izgalmai, fontos tanuvallomásai. Rozmarin Vilmosnak, a meggyilkolt Rozmarin Jenő fivérének semmiféle közvetlen tudomása sincsen a gyilkosságról. Ő csak apjától hallotta a részleteket.

Wohl Henrik szatmári kereskedő elmondja, hogy 1920 júliusában a gyilkosság előtti napok egyikén együtt utazott Rozmarin Jenővel és Reinitz-cal Szatmárról Nagyváradra. Ő (tanu) beszélgetni kezdett Rozmarin Jenővel,

de a közelében ülő fekete szakállas embernek az arcát nem láthatta, mert ő leginkább kint volt a folyosón.

Rozmarin Jenő azt mondotta, tanunak, hogy pénzt keresni megy

Nagyváradra. Amikor annak idején Reinitzt a szatmári rendőrség leltartóztatta, ő (tanu) felment a rendőrségre, megnézni a gyanúsítottat, azonban nem tudta benne felismerni azt a feketeszakállas embert, akivel 1920 júliusban Nagyváradra együtt utazott. Lehet, hogy van közöttük hasonlóság, de hogy azonos volna a két ember, azt a tanu nem meri teljes határozottsággal állítani.

Elnök: Le tudná-e pontosan írni, milyen külsejű volt az a feketeszakállas ember, akivel Ön együtt utazott? Valódi vagy álszakállja volt-e?

Tanu: Sokat gondolkodtam már erről. Nagyon ápoit, szép szakállja volt.

— Olyan embernek ismerte Rozmarint, mint aki veszélyes üzletekbe is belemege?

— Valutas volt kérem, ezzel mindent megmondottam!

EGY FIATAL LEÁNY TERHELŐ VALLOMÁSA

Több jelentéktelen tanuvallomás után

Muresan Mária tizenhétéves leány következik, — annak a Muresan György reszegepiskolti vasúti örnek a leánya, akinél 1920 júliusában állítólag Reinitz éjszakai szállást kapott Rozmarin Jenővel együtt.

Elnök kérdésére

Muresan Mária felismeri Reinitzban azt az embert, aki 1920 júliusában egy zsidó fiatalemberrel együtt náluk járt.

Elmondja aztán Muresan Mária, hogy a fekete szakállas ember, (akit ő Reinitzban felismer),

kérte az ő édesanyját, menjen be a közeli faluba és hozzon ki onnan egy erős embert.

Hogy minek kell az az erős ember, azt a feketeszakállas nem mondta meg Muresannak.

Elnök felszólítására Muresan Mária vallomását Reinitz szemébe mondja.

REINITZ VADOL...

Reinitz (tanuhoz): Honnan ismeri maga az öreg Rozmarint?

— Itt a törvényszéken ismerkedtem meg vele, négy évvel ezelőtt, amikor a vizsgálóbíró kihallgatott.

Reinitz: Hallotta maga a faluban azt, hogy

megtalálták egy fiatal zsidó hulláját s utána Oláh Lajos a csendőrségen felakasztotta magát és hogy letartóztatták egy vöröshaju saktert?

— Nem hallottam!

Ekkor Reinitz szinte diadalmasan mondja:

— Szóval maga csak azt hallotta, amit az öreg Rozmarin beszélt?!

Az elnök indulatosan rászól Reinitzra:

— Megtiltom, hogy ilyeneket kérdezzen!

Az ügyész kéri a tanu megeskütését, amit a védelem ellenez, azért, mert a leány most mindössze tizenhétéves, tehát az 1920-ban, vagyis hét évvel ezelőtt történt eseményeket nem igen tudhatja úgy reprodukálni, hogy szabítható legyen.

A bíróság elrendeli a tanu megeskütését; a védők emiatt semmi ségi panasszal élnek.

Krausz Abrahám hadirok-

Nem Reinitz, hanem Schwartz Jakab...

Most újból igen fontos tanuk következnek: özvegy Teitelbaum Hermanné, érmihályfalvi vendéglős, Gizella leánya és Farkas nevű fia. A Teitelbaum-vendéglőben szállt meg Reinitz, valahányszor Érmihályfalván járt. Egybehangozón azt vallják, hogy

Reinitzt nem Reinitz, hanem Schwarcz Jakab néven ismerik, mert így írta be magát a vendéglőnyvbé.

Vörös szakállja volt és soha a szállóban senkinek sem mondtotta, hogy őt Reinitznek hívják. Egyszer fiával együtt két napig ott volt a szállóban, péntek estétől vasárnap délutánig. Szombaton reggel elment otthonról és csak késő este tért haza. Még fel is tűnt Teitelbauméknak, hogy ilyen vallásos ember nem megy szombaton templomba (?)

kanál szintén együtt utazott 1920 júliusában Rozmarinnal és azzal a titokzatos feketeszakállal.

Reinitz itt megjegyzi, hogy Krausz saját vallomása szerint, harmadik osztályon utazott. Már pedig ő (Reinitz) mindig a második osztályon szokott volt utazni. Tanut megeskütik vallomására.

Általános érdeklődés közben áll most elő a következő tanu Leventer Jolán, a meggyilkolt Rozmarint Jenő egykori menyasszonya, jelenleg Grosz Sándor szatmári kereskedő felesége. Amikor az elnök kérdésére azt válaszolja, hogy:

— Az „ügyből” semmi károm sincsen!

— a megdöbbenés hangja morajlik végig a közönségen.

Most szembesítés következik és izgalmas jelenet közben Teitelbaumék Reinitznak a szemébe mondják, hogy

mindig Schwartz Jakab néven szerepelt.

Reinitz erre azt mondja, hogy vegyék elő Teitelbaumnének a vizsgálóbíró előtt tett vallomását. Ott világosan megmondta Teitelbaumné, hogy Reinitz világosan megmondta neki:

azért használja a Schwarcz Jakab nevet, mert utazási igazolványa erre a névre szól és ő ezt az igazolványt Schwarcz Jakabtól kapta.

Mind a három Teitelbaumot megeskütik vallomására. Ezzel zárul a kedd esti tárgyalás.

A mai tárgyalás

Rosinger Herman bodegás azt vallotta, hogy ő ismerte Reinitzt és Rozmarint is. Mindketlen ott kosztoltak nála.

Az elnök: Milyen szakála volt Reinitznak: vörös vagy fekete?

Tanu: Fekete szakállja volt.

Az elnök: Kicsi vagy nagy?

Tanu: Előbb kicsi, de azután mindég növekedett! (Derűtség.)

Tanu ezután azt vallja, hogy

Reinitz jó ember volt és nem tételezi fel róla a gyilkosságot.

Grosz Bernát óras a következő tanu, aki előadja, hogy ismerte Reinitzt, mert órát vásárolt nála. Egy ízben találkozott az üzletében az elhunyt Hirsch Móriccal.

Megjött!

A hécsi operett-revü társulat

Megjött!

és este fél 10 órakor tartja első előadását a Heyman Szinkörben

Hirsch így szólította meg Reinitzot:

— Jó napot Friedmann ur! —
mire Reinitz tiltakozott:
— En nem Friedmann vagyok,
hanem Reinitz Jakab!

— Bocsanatot kérek, azt hittem, hogy Ön Friedmann, Nánásról. Nagyon hasonlít hozzá.

Gottlieb Sámuel tanu még 1925 óta ismeri Reinitzot, amikor arra kérte, hogy italmérési jogot eszközöljön ki számára. Ő meg is szerezte az italmérési jogot, de Reinitz nem jelentkezett érte. Csak 1920-ban látta viszont, mikor Reinitz nagyon szegény volt. Nála is lakott, de 2000 koronával adós maradt. Egy évre rá az utcán meglátta Reinitzot, akkor már nagyon elegáns volt, ki volt öltözködve.

— Mi van magával Reinitz — kérdeztem tőle, — (mondja a tanu) olyan jól megy a dolga?

— Igen. Egy gazdag társra akadtam és valután nagyon sokat keresek.

Ezzel az összes tanuk kihallgatását befejezték. Még kihallgatják dr. Göbel Alajos orvosszakértőt, azután rákerül a sor a perbeszédre.

Ítéletet valószínűleg még ma hoz a bíróság.

Az Apolló-mozgó ünnepélyes megnyitása

1927. szeptember 23-án este 9 órakor

A sanssouci malom

batalmas slágerfilmmel

A Sanssouci slágerfilm kísérezeneje:

Schubert: C-dur Ouverture.
Mozart: Es-dur Symphonie
Bizet: L'arlesienne Suite I. és II.
Porosz hadsereg indulók
Jensen: A malom
Grieg: Sigurd Jorsalfahr Huldigungsmarsch
Bizet: Orchester Suite. Kinder-spiele.
Bach: Gavotte.

NAPPAL

FOTEL

Új rendszerű összeesukható fotel, mely éjjel ágynak használható

már 3300 leitől kapható
ART kárpitosnál

Cosbuc (Szalárdi)-utca 9. szám
Rosenzweig-palota

ÉJJELE

3883

ÁGY

Kölcsönt

legolcsóbban, legelőnyösebben nyújt a

Granaria
Oradea

Mi újság?

A lei ma Zürichben: 321.—

Zürichi nyitás

BUKAREST 321.—

BERLIN	— — — — —	12345.—
NEW-YORK	— — — — —	518 50
LONDON	— — — — —	2523 25
PARIS	— — — — —	2034 50
MILANO	— — — — —	2825.—
BUDAPEST	— — — — —	9075.—
PRAGA	— — — — —	1537.—
BECS	— — — — —	7305 50

Váradai árfolyamok

1927. szeptember 21.

	Pénz	Áru
Pengő	28'25	28'30
Dollár	161.—	161'50
Cseh korona	4'77	4.80
Svájci frank	31'12	31'20
Osztrák shilling	22'75	22.75
Francia frank	6'80	6.90
Angol font	787.—	789.—
Olasz líra	8'70	8'80

A szezon leghatalmasabb slágerfilmjét pénteken este 9 órakor mutatja be az Apolló-mozgó ünnepélyes keretek közt

Sanssouci az Apolló mozgóban pénteken este 9 órakor.

* Halálózás. Tegnap, szeptember 20-án este egy boldog, harmonikus családi élet tűzhegyéből ragadta el a halál Fried József nyugalmazott szalontai főrabbi feleségét. — Fried Józsefné az utóbbi időben betegeskedett és minden gondos, odaadó ápolás sem menthette már meg őt az életnek. Utolsó órájához híven a velencei régi zsidó temetőben helyezik örök nyugalomra édesanyja mellé. Holnap délután fél ötkor temetik az elhunyt urinót a Str. Hasdeu (v. Hármaskút)-utca 23. sz. gyászházba. Fia, dr. Faragó Viktor ügyvéd és Faragó Miksa, a Bitumen igazgatója és kiterjedt rokonság gyászolja.

* Meghívó. Az Apolló mozgó igazgatósága ezúton hívja meg a sajtó képviselőit a Sanssouci malom slágerfilmnek 1927. szeptember 22-én este 9 órakor tartandó sajtóbemutatójára a teljesen renovált Apolló mozgó helyiségébe.

Sanssouci az Apolló mozgóban pénteken este 9 órakor.
* Nem szabad kutyákat vinni éttermekbe és kávéházakba. Már több ízben megírtuk, hogy a rendőrség szigorúan megtiltotta, hogy nyilvános helyiségekbe kutyákat vigyenek be. Persze, hogy a rendeletet nem mindenki és nem mindenki respektálja. A rendőrség most úgy akar érvényt szerezni intézkedésének, hogy a jövőben első sorban is meg fogják büntetni azt a tulajdonost, akinek helyiségébe a vendég nem törődömségből, vagy passzióból kutyájával együtt be talál menni.

Sanssouci az Apolló mozgóban pénteken este 9 órakor.

x Mi a kedvenc operája? Bohémek, Tosca, Traviata, Trobadur, Parasztbecsület, Aida, Lohengrin, Bajazzók, stb., stb. Minden kapható a „Musik für Alle” című sorozatban, füzetenként 30 Lei. Kizáróan a Hegedűs Hirlapiroda Zeneműosztályában.

x „Láposy Zeneiskola” hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal. Str. Simeon Stefan (Bethlen)-u. 20.

Sanssouci az Apolló mozgóban pénteken este 9 órakor.

Követeljen

minden üzletben,
minden vásárlásnál,

AMITIÉ-bélyeget

A csatlakozott kereskedők és iparosok INGYEN adják az AMITIÉ-bélyeget! — Aki 60 drb bélyeget gyűjt: részesedik a kereskedők használatában. — Minden gyűjtőlap

50.000 leig való készpénzrészvételre

jogosít az AMITIÉ forgalmából.

3aplanok

nagy választékban **Ungár & Glück**-cégnél Sas-passage, főbejárat. Olcsó árak. 3017

Esőernyő

Blum Vilmosnál

mélyen leszállított árban

Köröspart

Javításokat és áthuzásokat olcsón vállalkoz.

Heti árjegyzék

Valódi karlsbadi teáskészlet 6 személyes	—	—	450 lei
Karlsbadi színes uzsonnákészlet 6 személyes	—	—	140 lei
Karlsbadi színes teáskészlet 6 személyes	—	—	140 lei
Karlsbadi színes étkező készlet 6 személyes	—	—	1600 lei
Valódi ROSENTHAL teáskészlet 6 személyes	—	—	1000 lei
Valódi ROSENTHAL ebédlőkészlet	—	—	4000 lei
Valódi ROSENTHAL kávéskészlet 6 személyes	—	—	1000 lei
Főzőedény „ROSENTHAL” 6 személyes	—	—	200 lei
Előételes tálak „ROSENTHAL” 6 személyes	—	—	200 lei

Kristály üvegek 6 - 12 és 24 személyre. — Evőeszközök valódi „Berndorfi” — Gyógyszereseknek mindenféle üvegek és tégelyek gyári árakban — Demjonok kosárbafonott üvegek

Tábla ablaküvegek színeseknek és építésznek olcsó árakban. Eladás nagyban és kicsinyben

Fratt Komlós Testvérek

Gyári raktár nagykereskedés

ORADEA — NAGYVÁRAD N. Iorga (Zöldfa)-utca 13. Telefon: 372

Kalapok

a legdivatosabb formákban és színekben Lei 320.—-től kaphatók

Roth M. Utóda-cég

Nagyvárad közönségéhez!

Az Apolló mozgó igazgatósága ezúton hívja fel mozilátogató közönségének figyelmét arra a körülményre, hogy helyiségeit a legmesszebbmenő igényeket kielégítő módon renoválta, azokat teljesen új köntösbe, új mezbe öltöztette. Az Apolló mozgó igazgatósága tudatában van azonban annak, hogy ez a külső keret nem elegendő, jól esik a szemnek, de nem elégítheti ki teljesen az igényeket, ezért a legnagyobb gondot, nem kimélve költséget és fáradságot, vásárolta meg azokat a filmeket, amelyek a nagy világvárosok legnagyobb sikert aratót filmjeinek is legjavából kerültek ki. Hogy csak egynéhányat említsünk meg, az Apolló ünnepélyes megnyitásakor bemutatásra kerül Sanssouci malmom, ezután Napoleon, Abel Ganz leghatalmasabb alkotása, amely a nagy császár egész életét tárja elénk. A Bolygó Zsidó, Eugen Sute viághírű regénye, amely a leghálásabb filmet szolgáltatja, s amelynek főszerepét Gabriel Gabrio, a Nyomorutak főszereplője alakítja, továbbá Casanova, Mosjoukin legiőbb alakítása, a világ legpompázóbb és legragyogóbb filmje, a Nászéjszaka, Harry Liedtke legiőbb filmje stb., stb., mind egytől-egyig oly filmek, amelyek feltétlenül a legkényesebb, legmagasabb igényeket is ki fogják elégíteni.

Ugy hisszük, a t. mozilátogató közönség ebből a kis kötetből is megállapíthatja azt, hogy az Apolló mozgó igazgatósága nem kimélte semmi fáradságot és költséget, hogy mozgója részére, megelőzve az összes világvárosokat, megszerezze a legnagyobb slágertimeket, ami által mozgójának nívóját a régi, ragyogó pompára emelje fel. De még itt sem állott meg a közönségének igazolásában. Zenekarát kiegészítette a legiőbb erővel s így módjában lesz minden előadás keretében koncertek megrendezése. Az Apolló mozgó ünnepélyes megnyitásakor bemutatásra kerülő Sanssouci malmom slágertimeket a legjobb Bach, Bizet, Mozart, Grieg stb. zenei művekből összeállított koncert számok fogják kísérni s ezzel az Apolló mozgó igazgatósága közönségének a legmesszebbmenő igényeket is kielégítőleg a legjobb, legélvezetesebb szórakozást fogják nyújtani. Az Apolló igazgatósága elismeri, hogy az utóbbi időkben az előadások és műsorok sok kívánni valót hagytak maguk után, de éppen ennek őszinte beismerése nyújtja a legjobb, legiőbb garanciát arra nézve, hogy a jövőben tényleg azt fogja nyújtani, amit fentebb

csupán dióhéjban beígért, hogy ezáltal az Apolló mozgója a legkellemesebb szórakozó helyévé avassa.

A sanssouci malmom

Bemutatja az Apolló mozgószínház ünnepélyes megnyitása alkalmával, 1927. szeptember 23-án este 9 órákor

Nagy Frigyes korába menjünk vissza... A nagy császár háborús győzelmei után sanssouci-i kastélyába vonul vissza pihenni. Itt látja vendégül korának legnagyobb férfait, köztük Voltairt, ki itt alkotja meg legmaradandóbb műveit.

Nyugalom, csend honol az egész tájon, csak olykor zug fel a közeli malmom kattogása, amelyet gazdája, az öreg sanssouci-i malmos még akkor sem állít el, amikor figyelmeztetik arra, hogy a nagy császár Sanssouci kastélyában időzik. Fontos tanácskozást tart a császár, s ezért felkéri hadsegédje útján a malmost, hogy erre a pár órára állítsa el a malmot. A malmos azonban visszautasítja a nagy császár kérését s azt üzeni vissza, hogy ha igazának, jogának tudatában van a császár, ám perelje be, vigye bíróság elé. Ő állja a pert. Frigyes korának legiőbb ügyvédjeit bizza meg a perének vitelével, de bizony ezek nem nagy reménnyel kecsegtetik urukat, a malmosnak igaza van, valószínűleg elvesztesz a császár. Frigyes elmegy a malmoshoz, s egy vagyont kínál fel neki a malmos eladása fejében. Büszkén vágja vissza a malmos a császárnak: Eladná-e a poroszok királya őseinek kastélyát? Miért kívánja hát, hogy a sanssouci-i malmos eladja őseinek malmát? Végül mégis csak megbékülnek, s ezután már igazán mi sem zavarja Sanssouci nyugalmát, békéjét.

Ez a kivonat tartalma ennek a remekműnek, melynek lírai értéket kölcsönöz két fiatal pár ártatlan szerelmeskedése, akik a szigorú császár parancsa miatt nem lehetnek egymással. Végül azonban itt is enged a császár szigorúságából s az udvari ékszerész bájos leánya felesége lesz Bernefs hadnagynak, a kis malmosleány pedig hűséges társa az ő nagy szerelmesének, a nagy császár vitéz káplárjának.

Remekművet alkotott e művel a rendező. Nagy Frigyes korát hűen adja vissza, Berlin, Sanssouci látképeit a legragyogóbb színben tárja elénk s magát a történetet érdekesítően viszi előre a legkellemesebb benyomást keltve, a legszebb műélvezetben részesítve a nézőt.

Szerencsés kézzel a legkiválóbb művészeket sorakoztatja Ottó Gebühr, Olga Tschachova, Anita Doris, Hanny Weise, George Alexander, Jacob Tiedtke, Dieterle, Winterstein, Karl Götz mind ragyogó nevek, s páratlanul álló együttest képeznek.

Az Apolló a remekművet helyiségeinek a legkényesebb izlést is kielégítő renoválása után, annak ünnepélyes megnyitásához vette műsorra s kellőképpen gondoskodott annak zenei kíséretéről is. Schlattau, Schubert, Mozart opusokból állított össze olyan műsort, amint még Váradon mozgóban nem nyújtottak s amely feltétlenül a legszebb, legiőbb koncert hatásában és élvezetében fogja részesíteni a látogatót. Ritkán adódik egy film kereté-

ben annyi minőség, mint ebben az Emericus-slágertimeben, amelynek hatását az Apolló mozgó igazgatósága a legnagyobb áldozatkészséggel igyekszik fokozni úgy, hogy feltétlenül állíthatjuk, hogy ennél

nagyobb műélvezetben még mozilátogató közönségnek Váradon nem volt része.

Sanssouci az Apolló mozgóban pénteken este 9 órákor.

Ma délután mindenre döntenek a váradi színház sorsáról az állandó választmányban

A városi állandó választmány ma délután 5 órákor ülést tart és mint a tárgysorozatból kiténik,

ma ismét napirendre kerül a színházi válság kérdése.

Hetek teltek el már azóta, hogy a színházi probléma felvetődött és hosszú hetek alatt nem találtak egy olyan aranyközepet, amelyen ezt a nagy jelentőséggel bíró kérdést közmegegyezésre megoldhassák. Pedig komoly harcról nincs is szó, hiszen az állandó választmány minden egyes tagjában megvan a jóindulat,

csupán elvi szempontok tisztázása körül folyik a meddő vita,

amely némaságra kárhoztatja a váradi színházat.

Az állandó választmány ma délutáni ülésén — mint felhívatalosan értesülünk —

ma minden körülmények között határozni fognak,

mert az állandó választmány tag-

jainak egybehangzóan az az álláspontjuk, hogy ennek a bizonytalan állapotnak az odiumát továbbra nem vállalhatják magukra.

Két kérvény: a Victor Eftimiué és az Erdélyi Miklóssé érkezett a színház bérletére, tehát csak az érdekeket kell összhangba hozni és ha ez megtörtént, akkor, semmi akadály sem lehet annak, hogy Nagyvárad városa Eftimiu román és Erdélyi Miklós magyar színházgátróval megköthesse a szerződést.

Egyes lapoknak az a közlése, hogy Erdélyi Miklós a közeli napokban egy újabb kérvényt nyújtott be a városhoz,

minden valószínűség szerint csupán tévedés lehet,

mert erről az újabb beadványról az ügy referense Craciun tanácsos ma délig még semmit sem tudott és az írtatásban, ahol magunk is utánanéztünk, Erdélyi pótkérvénye még nem érkezett be.

A rendőrség nyomára jött a hármass-utcai leányrablókknak Kolozsvárra visznek a szálak

A Nagyvárad Estilap tegnap megírta, hogy körülbelül egy hónappal ezelőtt ismeretlen tettesek Müller Ilonka nevű 17 éves fiatal leányt szülei házából elrabolták. A lány édesanyja, Müller Miksáné csak mostanában tett jelentést a rendőrségen. Már az első pillanatban megállapították, hogy

a fiatal leányt autón vitték el ismeretlen helyre..

A nagyvárad rendőrség ebben az ügyben már tegnap előállított egy sofőrt, akire gyanu hármlott. Kiderült azonban, hogy

a sofőrnek a leányrablás-

ban semmi része sincs és ezért kihallgatás után azonnal elbocsátották.

A szálak most Kolozsvár felé vezetnek. A rendőrség telefonon érintkezésbe lépett a kolozsvári államrendőrséggel, és biztos adatokat szerzett be arról, hogy a fiatal leányt utitársai Kolozsvárra vitték. Az ügyben

szenzációs fordulatok várhatók és a rendőrség reméli, hogy a tetteseket már legközelebb kézrekerítheti

és Müller Ilonkát is visszaszállíthatja az édesanyjához.

Felfüggesztették a Macabit

Löwenstein és Róth újból a NAC-ban — A Comitetul Regional tegnapi viharos ülése

A vasárnapi bajnoki mérkőzés igazolásánál megállapítást nyert, hogy a Macabi játékgendély nélkül állította ki a csapatát a Törekvés elleni bajnoki mérkőzésre. A játékgendélyt a váradi szövetség vonta meg a Macabitól, mivel a mérkőzés napjáig sem fizette ki a szatmári Olympiának járó 12000 lej. A Macabi nem törődött a szövetség letiltó intézkedésével és

lejátszotta a vasárnapi mérkőzést.

Manoila elnök előterjesztésére a váradi szövetség tegnapi ülése árt Bukarestbe az FSSR-hez és

kérte, hogy

a Macabi mindennemű működési jogát 4 hónapra függeszse fel.

A javaslatot Manoila elnök személyesen viszi Bukarestbe, aki ígéretet is tett a Macabi jelenlevő képviselőjének, hogy

ennek a javaslatnak ott minden körülmények között érvényt is fog szerezni.

A továbbiak során Manoila elnök javaslatára megengedték, hogy az ifjúsági és I-b játékosok vasárnap még szerepelhessenek az igazoló fényképes „carnet” nélkül.

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

ISKOLA táskák, cvoda táskák a legnagyobb választékban és legolcsóbb árakban Bőráruipari Rt. Ierakata, Ferdinánd király (Rákó-szi) ut 5. 3202

Zenetanárok és tanulók figyelmébe!

Hegedű, zongora és mindenféle hangszerekre való iskolák, tanulmányok és előadási darabok legelőnyösebben beszerezhetők a Hegedűs Hirlapiroda zenemű-osztályában Oradea Bul. Regele Ferdinand 2. Vidéki megrendeléseket postafordultával küldjük.

JÖJJON az üzletembe és tegyen egy próba bevásárlást, ahol meggyőződhetik előnyös feltételeimről és kiszolgálásomról. Női kabátok a legújabb divat szerint, férfi és női szövetek, vásznak, sifonok, batisták, damasztok, cönperek és minden divat dolog he- ti vagy havi lefizetésre. Rottenberg Márton cégnél, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 15. 179

LAKÁS

TÖBB csinos egy ágyas butor- zot szoba, központban azonnalt- ra villágítás, kiszolgálással együtt, ha- ri 1500 leiert kiadó. Bővebbet „Metropol” szálloda portásánál.

KET szobás mellékhelyiséges lakást központban üresen vagy butorozva, torna iskolának kere- sek. Cimet Hegedűs Hirlapiroda- ba kérek. 161

ELEGANSAN butorított utcai azoba központban kiadó. Cim a kiadóban. 174

ALKALMAZÁS

PÉNZBESZEDOI állást vagy ehhez hasonlót keres irodai gy- akorlattal, 10.000 lei kaucióval, Goldberger, Dealului (Heltay) u. 6. szám. 163

ZSIDÓ asszony kóser háztar- tásba szakácsnőnek ajánkozik. Ferenc Mártonné, Dimitrie Can- temir (Beöthy Ödön) utca 51. 159

MINDENES perfect főzőnő kis uticsaládkhoz ajánkozik. Cimet a Hegedűs Hirlapiroda ba kér. 160

KIFUTÓ fut felveszek azon- nalra. Fekete illatszertár, Mária királyné (Bémer) tér 3. 183

FŐZNI tudó mindenés, jó fize- téssel felvétetik. Vezér üzlet, Má- ria királyné (Bémer) tér. 176

FLÓRAGYAR munkásnőket ke- res. 172

ERNSTES Verlässliches Fräulein wird gesucht auf 6 Vochige aus- hilfe zu zwei Kindern. Pl sz, Par- cul Traian 1. l. 8. 171

FIX és jutalékra felvesz ügynö- köket részletfizetésre való eladás- ra, Rottenberg Márton cég, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 15. 180

MINDENES főzőnő jó fizetés- sei azonnaltalra főlvetetik. Ullmann- palota I. em. 8. 181

ADÁS-VÉTEL

MOTORKERÉKPAR 3 hónapos, TELJESEN UJ, a legjobb angol márka, eladó. Moto-mechanic, Vulcan József (Nagy Sándor) utca 17. szám. 35

IV. liceumi könyveket, jó ál- lapotban, megvételre keresek. — Faragó, Moldova (Kálvária) utca 20. szám. 119

III. LICEUMI bekötött könyve- ket eladók. Faragó, Moldova (Kálvária) utca 20. 118

ÚJ! Megnyitott ÚJ! Kézimunka és előnyomda üzlet

ahol párnamentirozásokot a leg- olcsóbb árban vállalok 3907

Kacser, N. Iorga (Zöldfa) u. 9. 3907

EGY erős strapa bicikli eladó. Eroul Necunoscui (Temető) utca 30. szám. Ny

ÉLŐHALAK megkaptak, tele- fon rendelésre hazaszállítva kap- ható Balogh csemegekészletke- dőnél. 173

EGY pendelyhálót, használt, de jókarban levőt megvételre kere- sek. Cimet a Hegedűs Hirlapiroda- ba kérek.

JÖMENETELÜ elsőosztályu ét- terem, kávéház berendezéssel együtt berbeadó. Cima a kiadó- ban.

Tűzifa, élesdi oltott mész, lordai cement

prima, száraz cser- és bükkszás, különféle betoncsövek, rabbit-lap, kátránypapír, téglá, cserép legolcsóbban kaphatók

JURICKAY BÉLA

tűzifa és építkezési anyagraktárban 3894

Piața Mihai Viteazul (Nagy piac-tér) mellett, a leégett Adria-malom telepén.

Nyugdíjasok figyelmébe! Ügynököket felveszek.

ELVESZETT

ELVESZETT egy drapszinű, uj kockás tavaszikabát a Köröskor- zón. Megtalálóját illő jutalomban részesül Rimanóczy-szálloda por- tásánál. 182

PÉNZKÖLCSON

50.000 leig, pénzkölcsön kap- ható. — 2 szobás lakások kiadók. Bővebbet: dr Zoltán, Adorján-pa- lota.

KÜLÖNFÉLÉK

ÜZLETHELYISÉGET csakis a centrumban Vulcan József (Nagy Sándor), Rimanóczy vagy Károly herceg (Szilágyi Dezső) utca leg- elején nagy, szép helyiséget kere- sek. Cimet a Hegedűs Hirlapiro- dába leadni kérek. 175

Endlizést

olcsón és kifogástalanul elké- szítve csakis I. Vulcan (Nagy Sándor)-u. 11. ajtó 5. vállalknak

Gyermekhocsik

ernyők, gummizások, 3707
szakszerű javítások

Szöke Miklós

gyermekhocsik
üzemében

Piața Unirii 16., Saguna (Kapucinus-u.) sarok

Gyer- mek kerékpárok I^o

és a legjobb gyártmányu kerék- párok bámulatos olcsón kaphatók részlete is. Alkatrészek, javítások szakszerűen, olcsón

ELENA gépraktár és javítóműhely

H. Elsenberger Piața M. Viteazul 5. 3758 (Nagy piac-tér)

— SZIGORU RENDELET AZ ERŐSSZÓDA ARUSITASARÓL.

A közegészségügyi és népjóléti miniszterium 41.983. számú és 1927. augusztus 26-án kelt rende- lete alapján közli Nagyvárad vá- ros polgármesteri hivatala, hogy a kereskedők erősszódát nem adhatnak el ezer (1000) grammál kisebb mennyiségben. Csakis olyan különleges agyag-, bádóg- vagy üvegedényekben szabad el- adni, amelyek hermetikusan el- zárhatóak. Az edényeket címkézni kell és a címkén az „otrava” (mé- reg) szónak, továbbá az anyag és a termelő gyár megnevezésének is rajta kell lennie. Tilos az erős- szódát pohárban, vagy más edényben hagyni, vagy olyan he- lyeken tartani, ahonnan könnyen elveheti valaki, úgy, hogy mérge- zéseket okozhat. Tilos az erős- szódát gyermekeknek kiszolgáltat- ni. Gyárakban az erősszóda töré- sét és bocsomagolását csakis jól szellőztetett helyiségekben lehet elvégezni, ahol mosdó, szappan és tiszta törülköző van; a munká- soknak pedig szemüveget és kez- tyűt kell viselni. A rendelet ellen vétőket a közegészségügyi tör- vény 65. szakasza értelmében büntetik.

x Szakértelem nélkül vezetett zeneműkereskedésben nem szolgálják úgy ki Önt, mint a Hegedűs Hirlapiroda Zenemű- osztályában. Minden kottát meg kap nálunk.

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.

Bote & Bock Berlin

zeneműkiadók

1927. évi kottanovonságai zongorára

Mascagni: Lyrische Vision

Grünfeld: „Fledermaus“

Konzertparafrazis

Oschanitzky: Rosen-Suiten

Graener: Romanze

Op. 59. No. 1.

Reger: Maria Wiegenlied

Schmalstich: Die Quelle

Op. 81. No. 1.

Hegedűre zongora-kisérettel:

Reger: Der geigende Eremit

Wolff: Musikalischer Ju- gendfreund

Kis darabok, operák könnyű zongora-letétben

Liszt — D'Albert: Liebes- träume

BOTE & BOCK berlini zeneműkiadó összes kiadványai kaphatók a Hegedűs Hirlapiroda zeneműosztályában